

"Narodne Novine" izlaze svaki dan osim nedjelje i praznika.

Predplata za Zagreb:
za 1 mjesec . . . 2 K — št.
za 3 mjeseca . . . 6 K — št.
za 1 godinu . . . 24 K — št.
Za dobavu u kuću 40 št. mjesečno više.

Predplata za tuzemstvo:
za 1 mjesec . . . 2 K 70 št.
za 3 mjeseca . . . 6 K — št.
za 1 godinu . . . 24 K — št.

NARODNE NOVINE.

Br. 7.

Uvrstibilas za oglašavanje plaća se po ojeniku izloženo u upravi lista.

Uredništvo, uprava i sadpravnništvo "Narodnih Novina" nalazi se u vladavitoj kući u Frankopanskoj ulici broj 26.

Rukopisi se ne vraćaju

Telefon uredništva broj 146.

Telefon uprave broj 775.

U Zagrebu, u utorak 11. siječnja 1910.

Listići.

Préija jedne Hrvatice godine 1644.

Medju mnoštvom arkivalija, što ih je naš kr. zem. arkiv stekao tekom godine 1909. nalazi se nekoliko inventara, od kojih jedan sadržava popis préije Julijane Črnkovačke, kćeri Ladislava Črnkovačkog i Barbare Vragovićeve prigodom njezine udaje za Stjepana Pethea de Gerse god. 1644.

Porodica Črnkovačkih spadala je medju najodličnije hrvatske porodice. U listinama se već spominje u XIV. vijeku, a lozu svoju izvodi od svog pradjeda Črnka, sina Puževa, po kojem se prozva njegov posjed »Črnkovcem«, a porodica »Črnkovačkima« (de Chernkowitz, Chernkozy). Porodica je turopoljskoga porijetla. U prvom polovini XVI. vijeka domrla je u muškog lozi, dok se je Barbara kći Ivana Črnkovačkoga, na koju je prešao posjed Črnkovač, udala za Filipa Horvata iz Klokoča. Od ovih potekla je nova porodica Horvat-Črnkovačkih, koja po imanju Črnkoveu primi i nastavi staro ime Črnkovačkih. Još predzniji Črnkovački, poznati hrvatski delegat na bečkom dvoru, Franjo Črnkovački, rabio je često staro svoje ime Horvat iz Klokoča iz obično »Črnkovački«.

Gore spomenuti propis préije tim je zanimljiviji, jer je pisan hrvatskim jezikom, a pojedini predmeti su točno opisani. S toga je to znamenit priloga za pro-

učavanje kulturnih prilika onoga vremena.

Po glavi popisa, koji glasi: »Anno 1644. etc. Popisano vse, što sam ja moje kćere Julianae dala etc.« vidi se, da je taj popis sastavila sama majka Julijanina.

Tu su popisane razne »suknje«, »moderci«, »šubice«, »jupe«, »šticlina« i »parte«. Sve je to bilo sačinjeno od raznog »baršuna« »kamuke«, »tapute«, »latinskoga sukna«, »kronrassa«, »tafut-baršuna« protkanoga srebrnim i zlatnim nitima, okučena srebrenim i zlatnim »peremi«, zlatnim kaučicama, »špicicama« i »galoni«. Tkanina je bila urešena utkanim evijećem i zlatnim »gumbeki«.

Tu su bila i tri klobuka, dva »lengielski« (poljski) okićena velikim »gjungjem« (biserom) i jedan okićen zlatnim »buglari«. Slično bijahu urešene dvije »parte«.

Medju dragocjenim nakitom nalazilo se nekoliko vrsti pravoga bisera i »klarisa«, dva zlatna lanca, jedan težak 40, a drugi 10 dukata., Zlatne narukvice težile su 10 dukata. Dobila je i pet zlatnih prstena, jedan s velikim biserom, jedan sa četiri rubina, dva sa safirom i jedan sa smaragdom. Jednu srebrenu kanticu, i jednu sličnu sa urezanim slovima B. W., koja je pripadala ocu njezine majke. Jednu srebrenu iglu i 40 vilica.

Od rubenine dobila je svileni poplun, sag za stol, 4 para svilenih vanjkušnica, 25 ručnika, 3 tuceta pamučnih rubaca, 1

tucet pamučnih stolnih rubaca, 22 oplečka, 19 pregača i 12 urešenih zlatnim resicama, 6 peča urešenih zlatnim trakovima, i nekoliko ogrlica. Nadalje dobila je više par cipela, izmedju kojih je bio jedan par od crnoga baršuna, kupljen u Gracu za 3 for.

Napokon dobila je posteljinu i 12 glava marve i još mnoštvo sitnijih predmeta.

Kako se vidi, bila je to sjajna oprema hrvatske djevojke.

e. l.

Karakteristika Biograda.

Kad je Simo Matavulj god. 1902. izdao drugi niz svojih »Beogradskih priča«, onda je Jovan Skerlić, napisao jednu uvijenu kritiku o tom djelu, u kojemu je ovog najboljeg pripovjedača ikavskog romana (»Bakonja Fra-Brne«) iz katoličke Dalmacije doduše pohvalio, ali mu je izmedju redaka ipak prebacio, da iza desetgodišnjega svoga boravka u Biogradu Matavulj nije ušao dušom u pravi Biograd, pa da su mu svi opisi ostali bezbojni i neizraženi.

Predmeti, koje je Matavulj odabirao, mogu se — prema Skerliću — nalaziti na svim geografskim širinama. Samo pojedine momente shvatio je Matavulj onako, kako treba. Tako legendarnu kaldrmu biogradsku, iscijepane i zamazane seljake iz torlačkih sela u okolini biogradskoj, koji ranim jutrom žure na pijacu. Vlažne sobe i kuhinje, pa duga prljava dvorišta, u ko-